

Patrik Lindenfors om Skolans kris

Jan Björklunds egna bristande kunskaper visar på faran med en partisk skola

Publicerad: 2010-12-08, Uppdaterad: 2011-11-02

Om författaren:

Patrik Lindenfors forskar i evolutionsbiolog vid Stockholms universitet och författare till den uppmärksammade boken "Gud finns nog inte".

I samband med att Jan Björklund körde över Skolverket och återgav kristendomen sin särställning i religionsundervisningen fällde han följande kommentar: " Det är för mig självklart att barnen i skolan måste lära sig de viktigare berättelserna i Bibeln. De ska lära sig på djupet varför man firar jul och varför man firar påsk." Det verkar som att Björklund menar att julfirandet har sina rötter i firandet av Jesus födelsedag. Men stämmer det verkligen? Låt oss granska påståendet lite närmare.

Det äldsta firandet av Jesus födelsedag man känner till är från Egypten på 200-talet. Men då var det den 20 maj man firade. På andra ställen firade man Jesus födelsedag den 19 eller 20 april, eller den 28 mars, eller den 10 eller 6 januari. Man hade helt enkelt ingen aning om när Jesus föddes.

Dock firade man i Rom sedan länge Saturnaliafestivalen sent i december. Då åt man, drack och festade om. Det fanns även en festival den 25 december med namnet Natalis Invicti - den obesegrades födelsedag. En passande dag att förlägga sin egen Guds födelsedag på, tyckte en del kristna potentater, för vem var mindre besegrad än Jesus? Så mer än 300 år efter Jesus död flyttade därför de kristna makthavarna firandet av Jesus födelsedag till den 25 december.

Den här bakgrunden är väl känd bland kyrkohistoriker - all information ovan är hämtad ur den Katolska encyklopedin. Men det är ingenting man informerar sina församlingar om. Kristna kyrkor runt hela världen firar Jesus födelsedag på juldagen genom att ställa upp julkrubbor och läsa högt om hans födelse ur julevangeliet, som om det verkligen var på juldagen han föddes.

När kristendomen kom till Norden så passade det förstås alldeles utmärkt med en kristen fest den 25 december. Här firade man då redan något som kallades "jul". Den fornnordiska julens tidpunkt på året var ingen tillfällighet. Vintersolståndet - årets kortaste dag - är precis i faggorna. I Norden finns det då verkligen anledning att fira. Det har vänt; ljuset kommer åter! Även denna högtid exproprierades av kyrkan.

Förmodligen tror de flesta människor precis som Jan Björklund - att orsaken till varför man firar jul "egentligen" har med Jesus födelsedag att göra. Man kan inte

annat än fascineras av kyrkans marknadsföringsavdelning, som kan få ett politiskt beslut taget för mer än 1600 år sedan att bli "kunskap", trots att den är bevisligen falsk.

Det nutida julfirandet är en mosaik av hopplockade inslag. Tomten är till exempel en kombination av ett turkiskt helgon (S:t Nikolaus), den svenska gårdstomten och Coca Cola-reklam från 30-talet. Traditionen med klädd julgran hämtades från Tyskland, julsinkan är vikingatida, medan den svenskaste av alla traditioner - det rituella Kalle Anka-tittandet klockan tre - bara går tillbaka till 1960.

Att påstå att allt detta har med Jesus födelsedag att göra är att göra våld på sanningen. Jan Björklund är därmed själv en alldeles utmärkt illustration av behovet av en ny läroplan för religionsundervisningen. Att lära barn osanningar bara för att de tillhör en tradition är väl ingen bra utgångspunkt för att skapa en bra skola?

Vad gäller julen så är den inte bara en kristen högtid, utan en helgdag som hör till årstiden. Den angår därför alla människor. I den karga nordiska vinternatten behövs en högtid som minner om ljus och generositet. Julen är därför inte exkluderande utan alla kan vara med i firandet, oberoende religiös tillhörighet eller livsåskådning!

God Jul! Må lycka och välgång stå dig bi. Var generös med medkänsla och omtanke gentemot dina medmänniskor. Kom ihåg att det finns ljusare tider att se fram emot. Det är väl något värt att fira, för alla!?

[Patrik Lindenfors](#) (30 artiklar)

23 kommentarer I kommentarsfältet har kommentatorn juridiskt ansvar för sina inlägg.

Patrik, du har rätt i det mesta av vad du skriver. Förutom en sak. Det är på grund av Jesus födelse som vi firar jul. Skit samma att den troligtvis var vid Påsk. Och att Kyrkan verkligen har varit bra på att ändra sanningar.

Midvinterbloten försvann när vi blev kristna. Att kyrkan var taktisk nog att ha en högtid vid jul, när i princip alla europeiska kulturer hade någon högtid. Förtar inte ändå inte orsaken till varför vi firar jul.

Om vi antar att man inte hade haft någon högtid vid jul, utan man hade haft både Påsk, och Jesu födelse runt April. Vad hade hänt när vi blev kristna? Tror du att vi hade stått emot kristendomen? Eller hade det varit ett mörkt halvår utan högtider? Eller tror du att barbarerna i norr hade lyckats inför en ren hednisk högtid i sin variant av kristendomen?

Kristendomen, är en hörnsten i hur vårt samhälle ser ut. Jul, Pingst, Påsk. Däremot kanske man behöver lite tillägg i kunskaperna. Men ändå.